

Tønsberg, juni 2006

Vortefrysing kun i samråd med lege?

Dette var overskriften på et innlegg i *"Fotterapeuten NR.3, 2006*, forfattet av Ann Beate Grasdalen. Innlegget var, så vidt jeg kan se, et forsøk på å lage en konklusjon på spørsmålet om fotterapeuters rett til å frysebehandle fotvorter.

10.mars 2002 sendte NFF et brev til Sosial- og Helsedirektoratet der NFF ber direktoratet om å gi sin vurdering av forsvarligheten av at fotterapeuter frysebehandler fotvorter.

31.mai 2006 fikk NFF svar fra direktoratet, hvilket medfører en behandlingstid på 3 år ???

Det er skrevet og uttalt mye om autoriserte fotterapeuters rett til, på eget initiativ, å frysebehandle fotvorter. Det er også skapt mye usikkerhet om dette blant norske fotterapeuter. Jeg vil gjøre et forsøk på å oppklare sakskomplekset noe.

Først svarbrevet fra "Sosial- og Helsedirektoratet" til NFF datert 31.mai 2006:

Direktoratet skriver i sitt brev: **Generelt om kravet til forsvarlighet.**

Sitat:

Det rettslige utgangspunktet er helsepersonelloven (hlspl) § 4, som legger til grunn at alt helsepersonell skal utføre sitt arbeid i samsvar med de krav til faglig forsvarlighet og omsorgsfull hjelp som kan forventes ut fra helsepersonellens kvalifikasjoner, arbeidets karakter og situasjonen for øvrig. Det heter videre i nevnte lovbestemmelse at helsepersonell skal innrette seg etter sine faglige kvalifikasjoner, og skal innhente bistand eller henvise pasienten videre der dette er nødvendig og mulig. Det er også sagt uttrykkelig i hlspl. § 4 at legen og tannlegen tar beslutningen i henholdsvis medisinske og odontologiske spørsmål som gjelder undersøkelse og behandling av den enkelte pasient.

I forarbeidene til loven, som sier noe om hvordan loven skal tolkes, heter det også at medisinsk kompetanse vil kreves i forhold til behandling av sykdomstilstander som har eller kan ha et invalidiserende forløp, eller kan føre til betydelig nedsettelse av fysisk eller psykisk funksjonsevne.

Det kan neppe hevdes at fotterapeuters frysebehandling av fotvorter kan ha et invalidiserende forløp, eller kan føre til betydelig nedsettelse av fysisk eller psykisk funksjonsevne !!

I brevet fra Direktoratet heter det videre:

Sitat:

Det fremgår av forarbeidene til helsepersonelloven (Ot.prp. nr.13 (1998-99) at et hovedelement i forsvarlighetskravet er at helsepersonell som utgangspunkt ikke skal gå inn i situasjoner de ikke er kvalifisert til å håndtere. Det innebærer at helsepersonell ikke må undersøke, diagnostisere og behandle pasienter på mangelfullt grunnlag, eller påta seg oppgaver utover egen formell eller reell fagkompetanse.

Sitat slutt.

Det heter også i forarbeidene til loven, side 629, andre kolonne siste avsnitt:

Sitat:

Kravet om at legen tar beslutning i medisinske spørsmål, utelukker imidlertid ikke at annet helsepersonell kan utføre enkel diagnostikk og gi pasienten nødvendig oppfølging, pleie og omsorg.

Sitat slutt.

Det er vel ingen tvil om at autoriserte fotterapeuter kan stille diagnose om de har med en vorte eller en torn å gjøre. Dermed kan det ikke, etter mitt syn, være tvil om at autoriserte fotterapeuter kan stille diagnosen fotvorter uten at de går utenom helsepersonelloven.

I brevet fra direktoratet står det også:

Generelt om frysebehandling

Fotvorter er en meget vanlig sykdom i føttene og skyldes en virusinfeksjon. Direktoratet er kjent med at det er flere behandlingsmetoder for frysing av fotvorter, hvorav to av de mest vanlige er flytende nitrogen (kvelstoff) og dinitrogenoksyd (lystgass). Av disse to metodene gir flytende nitrogen en langt kraftigere forfrysing av vevet enn en man kan oppnå med flytende lystgass. Det er imidlertid ved begge metoder fare for å lage en dyp forfrysing. Denne risikoen er mindre med flytende lystgass enn med flytende kvelstoff. Dette var også konklusjonen i en sak fra Statens Helsetilsyn fra 1994¹.

Det er i denne redgjørelsen ikke nevnt metoden med Histofreezer som fryser ved -55°C mens flytende nitrogen fryser ved -196°C og flytende lystgass fryser ved -96°C. I følge litteraturen vil huden først risikere skade ved -60°C eller lavere.

Direktoratet sier videre: Fotvorter vil ofte opptre i kolonier, og det vil ofte fremstå som hensiktsmessig å fjerne alle fotvortene på en gang.

Dette er direkte galt. Det vil i praksis være umulig, noe sikkert de fleste fotterapeuter vil være enige i.

Om fotterapeuters kompetanse skriver direktoratet:

På bakgrunn av det som er nevnt ovenfor, er fotvorter en sykdom som generelt må antas å kreve en omfattende medisinsk kompetanse for å behandle på en forsvarlig måte.

Jeg føler meg ganske sikker på at autoriserte fotterapeuter vil være kraftig uenig i direktoratets vurdering av kompetansen for å skille mellom en fotvorte og en torn. !!

I sitt innlegg i Fotterapeuten nr.3, 2006, refererer Ann Beate Grasdalen en uttalelse fra hudlege Cato Mørk som fastslår:

Bare flytende nitrogen som sprayes (eventuelt via en probe) på huden gir tilstrekkelig nedkjøling til å ha en eventuell effekt på fotvorter.

Jeg tillater meg å være dypt uenig i et slikt utsagn. Tønsberg Medlab AS selger hvert år ca. 60.000 frysinger med Histofreezer til privatpraktiserende leger i Norge. Ta med resten av Europa, så forstår man hvor mange frysinger det gjøres med Histofreezer, og ingen skal fortelle meg at norske leger ville ha benyttet Histofreezer om de ikke hadde fått en ønsket effekt !!!

Cato Mørk konkluderer med at:

Metoden bør begrenses til helsepersonell som kan diagnostisere fotvorter og som kan vurdere den gode prognosen opp mot behovet og nødvendigheten av aktiv behandling. De bør ha god kunnskap om og kunne behandle komplikasjoner til behandlingen da komplikasjoner er relativt hyppige.

Første del av konklusjonen føler jeg passer som en god beskrivelse av hva en autorisert fotterapeut kan gjøre. Når Mørk tilslutt sier at komplikasjoner er relativt hyppige må det være bruken av flytende nitrogen han sikter til og etter mitt syn er det å bruke flytende nitrogen til å frysefjerne fotvorter likeverdig med å skyte spurv med kanoner.

Min forståelse av alt jeg har skrevet ovenfor er derfor at autoriserte fotterapeuter kan, med loven i ryggen, selv avgjøre om de vil benytte Histofreezer eller tilsvarende til å frysefjerne vorter. Dette er også konklusjonen i departementets svar på mitt brev til departementet.

Svarbrevet kan leses på: www.tmedlab.no

NB! Det er Helse – og Omsorgsdepartementet og ikke Sosial- og helsedirektoratet som kan ta en endelig beslutning på spørsmålet om aut.fotterapeuters rett til å frysefjerne fotvorter med Histofreezer.

Med vennlig hilsen
Tønsberg Medlab AS
Jan Brunsell

Juni 2007